

บุนนาค (นากบุด)

Mesua ferrea L.
CALOPHYLLACEAE

ไม้ต้น สูงถึง 24 เมตร เรือนยอดรูปกรวยแน่น กิ่งเล็กเรียวห้อยลง เปลือก สีนํ้าตาลเข้ม มีเกล็ดหรือแผ่น และแตกเป็นร่องตั้งฉาก เปลือกในสีนํ้าตาลอ่อน น้ำเลี้ยงสีเหลืองอ่อนหรือคล้ายน้ำมันชักเงา ใบ รูปรีแคบถึงรูป ใบหอก กว้าง 1.2-4 เซนติเมตร ยาว 5-13 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนรูปลิ้ม ใบอ่อนสีออกขาวถึงชมพูอ่อน ห้อยคลุมทั้งต้นอยู่ 2-3 วัน หลายครั้งในหนึ่งปี ใบแก่คล้ายแผ่นหนัง ด้านบนเขียวเข้ม ด้านล่างสีเทาอ่อน หรือสีขาวนวล เกือบทั้งสองด้าน เส้นใบจำนวนมากแต่จางทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร เล็กเรียว ไม่มีใบประดับ ดอก ใหญ่บานเด่น กลิ่นหอม ขนาด 5-7.5 เซนติเมตร ออกเดี่ยวหรือเป็นคู่ตามง่ามใบ ห้อยหน้า ลง ก้านดอกยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาวประมาณ 1.2 เซนติเมตร คู่นอกใหญ่ กว่าคู่ใน เล็กน้อย กลมเว้าขอบบาง กลีบดอก 4 กลีบรูปไข่กว้าง ยาว 3-3.5 เซนติเมตร เมื่ออ่อนมีขนกำมะหยี่ โคนซ้อนทับกัน เกสรเพศผู้ 50-80 อัน ยาวเท่าๆกลีบดอก รังไข่ 2 ช่อง ก้านเกสรเพศเมียเรียวยาวสีขาว ยาวเท่าเกสรเพศผู้ ยอดเกสรเพศเมียเป็นตุ่มเล็ก ผล รูปไข่หรือรี ขนาด 2.5-3.5 เซนติเมตร ปลายมีก้านเกสรเพศเมียเป็นจะงอยสั้นติดอยู่ก้านผลแข็งยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงแข็งติดที่โคน สุกสีนํ้าตาลอมส้มถึงสีอมม่วง ปกคลุมด้วยเกล็ดหยาบและใยแข็ง มักมีหยดของน้ำเลี้ยงติดอยู่ แก่ไม่แตก เมล็ดแข็งมี 1-4 เมล็ด สีนํ้าตาลมัน โดยมีสีสดค้น พบตามสันเขาในป่าดิบสูง 500 เมตร ทั่วไปในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส, พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ นม - พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558, 768 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒธรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

บุหร่ง

Dasymaschalon dasymaschalum (Blume) I. M. Turner

ANNONACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้น สูงได้ถึง 10 เมตร มีขนประปรายตามกิ่งอ่อน กลิบลี้น้ำและกลีบดอกด้านนอก ใบรูปขอบขนาน รูปใบหอกหรือแกมรูปไข่กลับ ยาว 9-25 เซนติเมตร โคนเว้าตื้น ๆ ก้านใบยาว 2-7 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว 1-7 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงหนา รูปสามเหลี่ยม ยาว 1.5-4 มิลลิเมตร ดอกสีเหลืองครีมหรือสีชมพู กลีบรูปใบหอกแกมรูปไข่ ยาว 3-8 เซนติเมตร บิดเวียน ปลายเรียวแหลม โคนคอดเว้า เกสรเพศผู้ยาว 2-3.5 มิลลิเมตร ผลย่อยมี 7-24 ผล มีขนประปราย ก้านช่อผลยาว 1-7 เซนติเมตร ผลย่อยรูปทรงกระบอก ยาว 1.5-4.5 เซนติเมตร ก้านผลย่อยยาว 0.4-1.8 เซนติเมตร มี 1-6 เมล็ด

พบที่หมู่เกาะอันดามันของอินเดีย พม่า คาบสมุทรมลายู สุมาตรา และชวา ในไทยพบทางภาคตะวันออก เฉียงใต้ และภาคใต้ ขึ้นตามป่าดิบชื้น ความสูงถึงประมาณ 300 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Dasymaschalon0dasymaschalum0\(Blume\)0I.M.Turner](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Dasymaschalon0dasymaschalum0(Blume)0I.M.Turner)
ภาพประกอบ : [http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Dasymaschalon0dasymaschalum0\(Blume\)0I.M.Turner](http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Dasymaschalon0dasymaschalum0(Blume)0I.M.Turner)

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ใบเปี้ยวน้อย

Milusa intermedia Chaowasku & Kessler

ANNONACEAE

ไม้พุ่มหรือต้นขนาดเล็ก ไม้ผลัดใบ สูงถึง 8 เมตร เปลือกเรียบ สีน้ำตาลเข้ม ใบรูปรี กว้าง 1-3.5 เซนติเมตร ยาว 3-9 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนรูปหัวใจเบี้ยวขัด โอบกึ่งด้านเดียว เกือบ ขกเว้น บนเส้นกลางใบด้านบน เส้นกลางใบแบนมีขนสั้น เส้นใบ 12-16 คู่ ก้านใบยาว 1 มิลลิเมตร มีขนสั้น กิ่งอ่อน มีขนกระจาย ดอก เล็ก สีครีม ออกเดี่ยวตามซอกใบ ก้านดอกยาว 4-8 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงและกลีบดอกวงนอกยาว 1.2 มิลลิเมตร รูปสามเหลี่ยม โคน เชื่อมกัน ติดทนจนเป็นผล กลีบดอก วงในยาว 3-4 มิลลิเมตร รูปไข่กว้างหรือรูปหัวใจ บานแผ่ โคนไม่แนบกันหรือเป็นถุงเนื้อ หนาคลายหนัง มีขนละเอียด ด้านนอกและตามขอบ ด้านในเกลี้ยงและมีต่อมรูปคล้ายจันทร์เสี้ยว ที่โคน เกสรเพศผู้ 9-13 อัน เกสรเพศเมีย 3-4 อัน เกือบ ผลกลมกว้างประมาณ 8 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 6 มิลลิเมตร ปลายกลม มีสันบางคาด สีเขียวอ่อน สุกสีม่วงเข้ม ผนังผลบาง ค่อนข้างย่นเมื่อแห้ง ก้านผลยาว 1-1.5 มิลลิเมตร มี 1-3 ผล มี 1 เมล็ด พบน้อยในป่าดิบบนเขาหินปูน สูงถึง 200 เมตร จังหวัดระนอง สุราษฎร์ธานี

ข้อมูลอ้างอิง : ไชยอน การ์ดเนอร์ ดินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1- กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Phanera aureifolia (K. Larsen & S. S. Larsen) Bandyop., P. P. Ghoshal & M. K. Pathak

ดาโ้ะ

FABACEAE

ไม้เถาเนื้อแข็ง มีขนกำมะหยี่สีน้ำตาลหนาแน่นตามหุบ ใบ แผ่นใบ ช่อดอก และฝัก หุบใบรูปเคียว ยาว 1-1.5 เซนติเมตร ใบรูปไข่กว้างเกือบกลม ยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร แฉกลึกไม่เกินกึ่งหนึ่ง ปลายแฉกรูปสามเหลี่ยมกลม โคนรูปหัวใจ เส้นโคนใบข้างละ 5-6 เส้น ก้านใบยาวได้ถึง 5 เซนติเมตร ช่อดอกแบบช่อกระจุกแยกแขนงสั้นๆ ตาดอกรูปรี ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ก้านดอกยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ใบประดับรูปใบหอก ยาว 6-8 มิลลิเมตร ใบประดับย่อยติดใกล้ใต้ฐานดอก กลีบเลี้ยง 3-5 กลีบ ดอกสีขาวเปลี่ยนเป็นสีครีม กลีบรูปใบพาย ยาว 1.5-1.8 เซนติเมตร ขอบจักมน เกสรเพศผู้ 3 อัน ยาวกว่ากลีบดอกเล็กน้อย อับเรณูสีชมพู เกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน 1-2 อัน รังไข่มีขนยาวสีน้ำตาลหนาแน่น ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ฝักรูปขอบขนานยาว 20-23 เซนติเมตร ก้านยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร มี 4-6 เมล็ด พืชถิ่นเดียวของไทย พบทางภาคใต้ตอนล่างที่นราธิวาส ขึ้นตามป่าดิบชื้น ความสูงถึงประมาณ 300 เมตร เป็นไม้ประดับ

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Phanera0aureifolia00K0Larsen0105.05.0Larsen0Bandyop.,0Ghoshal010M0K0Pathak>

ภาพประกอบ : ภาพฝัก : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพใบ/ดอก : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Phanera0aureifolia00K0Larsen0105.05.0Larsen0Bandyop.,0Ghoshal010M0K0Pathak>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ผลัดใบช่วงสั้นๆ สูงได้ถึง 30 เมตร เรือนยอดเป็นกรวยแคบหรือทรงกระบอก แตกกิ่งแนวราบ ปลายห้อย ลำต้นมีพุ่มและเป็นร่องหรือบิดที่โคน เปลือก สีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลอมเทา แตกเป็นสะเก็ด เล็ก เปลือกในสีชมพูหรือออกน้ำตาล มียางขาว ใบ กว้าง(2) 4-7 เซนติเมตร ยาว (5)12- 22 เซนติเมตร ออกเวียนสลับรูปขอบขนานแกมรีแคบถึงรูปใบหอกกลับ ปลายเรียวแหลม โคนแคบขอบเรียบ ใบอ่อนสีแดงสด ออกเต็มต้นอยู่ไม่กี่วัน ใบแก่ห้อยลง แผ่นใบคล้ายหนังบาง เกือบทั้งสองด้าน ใบแก่ออกเหลือง เส้นใบข้าง 7-12(17) คู่ ทำมุม 90 องศา กับเส้นกลางใบ เป็นวงเชื่อมกันใกล้ขอบใบ เส้นใบย่อยเป็นร่างแห หนาชัดโดยเฉพาะด้านล่าง ก้านใบยาว 2.5-7 เซนติเมตร ปลายบวมมีต่อมเล็ก 1 คู่ หูใบยาว 2-3 มิลลิเมตร รูปสามเหลี่ยม ดอก สีขาวถึงเหลืองอ่อน มีกลิ่นสาบแรง สมมาตร แยกเพศ ออกเป็นช่อเล็กแตกแขนงเป็นง่าม มีกลุ่มดอกเพศผู้ล้อมรอบดอกเพศเมียเดี่ยวๆ ที่ปลาย ช่อดอกกว้างได้ถึง 8 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 19 เซนติเมตร ก้านช่อดอก ยาว 2-9 เซนติเมตร ออกแน่นที่ปลายกิ่งและออกพร้อมๆ กันกับใบอ่อน ดอกเพศผู้ขนาด 2-3 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว 2-7 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงแยกซ้อนกัน 4-6 กลีบ เรียงเป็น 2 วง ไม่มีกลีบดอก เกสรเพศผู้มี 10-20 อัน ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร โคนของก้านชูอับเรณูล้อมรอบด้วยจานฐานดอกเป็นพู ดอกเพศเมียขนาดประมาณ 5 มิลลิเมตร ก้านดอกยาว 2-5 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงเหมือนในดอกเพศผู้แต่มีขนาดยาว 5-8 มิลลิเมตร ไม่มีกลีบดอก รังไข่ขนาด 2.5-4 มิลลิเมตร ขนแน่น ล้อมรอบด้วยจานฐานดอกรูปถ้วย มีเกสรเพศผู้เป็นหนามเล็กๆ หลายอัน ก้านเกสรเพศเมียสั้น 3 อัน ยอดเกสรเพศเมียแตกด้านหน้า ขนาดประมาณ 0.5 มิลลิเมตร ผล ยาว 4-6 เซนติเมตร ห้อยอยู่บนก้านยาวเรียวรูปขอบขนานเป็น 3 ร่อง เกือบถึงยอดถึงน้ำตาลเข้ม แตกกระหว่าง พูออกเป็น 3 เสี่ยง สองครั้ง เมล็ดเป็นเหลี่ยม 3 เมล็ด พบทั่วไปในป่าดิบ ป่ากึ่งผลัดใบ มักพบบนเขาหินปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง ยะลา นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง : ไชยอน การ์ดเนอร์ พินดา ลิขิตสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้เล่ม2 - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ประดู่(ประดู่ป่า)

Pterocarpus macrocarpus Kurz

FABACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 35 เมตร มีขนสั้นนุ่มตามกิ่งและใบอ่อน ช่อดอก ก้านดอก กลีบเลี้ยง และรังไข่ หูใบขนาดเล็ก ร่วงเร็ว ใบประกอบเรียงเวียน ยาว 8-25 เซนติเมตร ใบย่อยมี 5-13 ใบ เรียงสลับระนาบเดียว รูปขอบขนานหรือแกมรูปไข่ ยาว 2.5-11 เซนติเมตร ปลายแหลมยาว ก้านใบย่อยยาว 3-8 มิลลิเมตร ช่อดอกแบบช่อกระจุก มักแยกแขนง ส่วนมากออกตามซอกใบ ยาวได้ถึง 15 เซนติเมตร ใบประดับย่อยรูปลิ้นแฉก ติดที่โคน กลีบเลี้ยง ก้านดอกยาว 0.8-1.5 เซนติเมตร มีข้อหลอดกลีบเลี้ยงยาว 4-6 มิลลิเมตร ปลายจักตื้น ๆ 5 แฉก คล้ายรูปปากเปิด คู่บนเชื่อมติดกัน ดอกรูปดอกถั่ว สีเหลือง ยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร รวมก้านกลีบ กลีบกลาง รูปไข่กว้าง ปลายเว้าตื้น กลีบปีกและกลีบคู่ข้างรูปขอบขนาน เกสรเพศผู้ 10 อัน เชื่อมติดกันกลุ่มเดียวหรือ สองกลุ่ม อับเรณูติดไหวได้ รังไข่มี 2-6 ช่อง มีก้าน ก้านเกสรเพศเมียยาว 6-9 มิลลิเมตร ยอดเกสรเป็นตุ่ม ผลแห้งไม่แตก มีปีกรอบ เส้นผ่านศูนย์กลาง 5-9 เซนติเมตร ก้านผลยาว 1-1.5 เซนติเมตร มีเมล็ดเดียว รูปคล้าย ไต ยาว 6-9 มิลลิเมตร ขั้วเมล็ดขนาดเล็ก พบที่พม่าและภูมิภาคอินโดจีน ในไทยพบแทบทุกภาค ยกเว้นภาคใต้ ขึ้นตามป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง ความสูงถึงประมาณ 1,000 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Pterocarpus0macrocarpus0Kurz>
ภาพประกอบ : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?wordnamesci=Pterocarpus0macrocarpus0Kurz>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ประดู่บ้าน

Pterocarpus indicus Willd.

FABACEAE

ชื่อพื้นเมือง : จิตตอก, ฉะนอง, ตู่, ตู่ป่า, ตะเลอ, เตอะเลอ, ประดู่, ประดู่ป่า, ประดู่เสน

ไม้ต้น สูงได้ถึง 35 เมตร มีขนสั้นนุ่มตามกิ่งและใบอ่อน ช่อดอก ก้านดอก กลีบเลี้ยง และรังไข่ หูใบขนาดเล็ก ร่วงเร็ว ใบประกอบเรียงเวียน ยาว 8-25 เซนติเมตร ใบย่อยมี 5-13 ใบ เรียงสลับระนาบเดียว รูปขอบขนานหรือแกมรูปไข่ ยาว 2.5-11 เซนติเมตร ปลายแหลมยาว ก้านใบย่อยยาว 3-8 มิลลิเมตร ช่อดอกแบบช่อกระจุก มักแยกแขนง ส่วนมากออกตามซอกใบ ยาวได้ถึง 15 เซนติเมตร ใบประดับย่อยรูปลิ้นแฉก ติดที่โคนกลีบเลี้ยง ก้านดอกยาว 0.8-1.5 เซนติเมตร มีข้อหลอดกลีบเลี้ยงยาว 4-6 มิลลิเมตร ปลายจักตื้น ๆ 5 แฉก คล้ายรูปปากเปิด คู่บนเชื่อมติดกัน ดอกรูปดอกถั่ว สีเหลือง ยาว 0.7-1.5 เซนติเมตร รวมก้านกลีบ กลีบกลางรูปไข่กว้าง ปลายเว้าตื้น กลีบปีกและกลีบคู่ข้างรูปขอบขนาน เกสรเพศผู้ 10 อัน เชื่อมติดกันกลุ่มเดียวหรือสองกลุ่ม อับเรณูติดไหวได้ รังไข่มี 2-6 ช่อง มีก้าน ก้านเกสรเพศเมียยาว 6-9 มิลลิเมตร ยอดเกสรเป็นตุ่ม ผลแห้งไม่แตกมีปีกรอบเส้นผ่านศูนย์กลาง 5-9 เซนติเมตร ก้านผลยาว 1-1.5 เซนติเมตร มีเมล็ดเดียว รูปคล้ายไต ยาว 6-9 มิลลิเมตร ขั้วเมล็ดขนาดเล็ก พบที่พม่าและภูมิภาคอินโดจีน ในไทยพบแทบทุกภาค ยกเว้นภาคใต้ ขึ้นตามป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง ความสูงถึงประมาณ 1,000 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?words=%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%94%E0%B8%B9%E0%B9%88&typeword=group>

ภาพประกอบ : <http://www.dnp.go.th/botany/detail.aspx?words=%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%94%E0%B8%B9%E0%B9%88&typeword=group>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ประดู่(พิกุลดง)

Madhuca laurifolia (K. & G.) Lam

SAPOTACEAE

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 34 เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางได้ถึง 1.5 เมตร ลำต้นเปลาตรง บางครั้ง เป็นร่องถึง หรือมีพูพอนเล็กๆ เปลือกแตกเป็นร่องตื้นๆ แล้วหลุดเป็นสะเก็ดเล็กๆ กิ่งหนา 2.5- 5 มิลลิเมตร ระยะแรก จะมีขน ลักษณะเหมือนกำมะหยี่ ใบ ออกเป็นกลุ่มแบบหวมๆ หรือกระจายห่างๆ หูใบยาว 5 มิลลิเมตร ก้าน ใบยาว 4-7 มิลลิเมตร ระยะแรก มีขนนุ่มเหมือนกำมะหยี่ มีร่องด้านบนก้าน ใบเดี่ยว รูปใบหอกหรือรูปใบหอกแกมรูปรี หรือรูปไข่กลับแกมขอบขนาน ขนาด $8.4 \times 2.5 - 21.6 \times 8.9$ เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม ฐานใบเรียวแหลม เป็นครีบก้น เมื่อแห้งลักษณะคล้ายกระดุม เกือบ เส้นใบด้านบนเป็นร่อง เส้นแขนงใบ 8 - 15 คู่ ค่อยๆ จางลงและไม่เด่น ชัดที่ขอบใบ เส้นแขนงใบย่อยวางตัวขวางกับเส้นแขนงใบ ดอก สีขาวเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.4 มิลลิเมตร ออกเป็นกระจุกมีได้ถึง 8 ดอก ก้านดอก 4 - 9 มิลลิเมตร มีขนเหมือนกำมะหยี่ วงกลีบดอกเชื่อมกัน เป็นวงมี 6 - 8 แฉก ผล รูปทรงรี ขนาด 1.8×1 เซนติเมตร มีขนกระจายห่างๆ มีเมล็ดเดี่ยว ขนาด $1.7 \times 1 \times 0.8$ เซนติเมตร

ข้อมูลอ้างอิง : Tree Flora of Malaya A Manual for Foresters Volume One.
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ประยงค์ใบใหญ่

Aglaia oligophylla Miq.

MELIACEAE

ไม้ต้นเล็กถึงขนาดกลาง สูงได้ถึง 20 เมตร มีพุ่มเล็ก เปลือก สีเทาอ่อนถึงน้ำตาลอมชมพู หรือสีน้ำตาลเข้ม เกลี้ยงหรือแตกเล็กน้อยเป็นแผ่น ไม่มียางขาว ใบ ยาวได้ถึง 40 เซนติเมตร ใบประกอบแบบใบย่อย 3 ใบ หรือแบบขนนกย่อยเดียว ใบย่อย 1-3(4) คู่ ออกตรงข้าม กว้าง 2-7 เซนติเมตร ยาว 5-20 เซนติเมตร รูปไข่กลับหรือรูปรีปลายเรียวแหลมยาว โคนกลมหรือรูปลิ้น เบี้ยว ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง บางเกลี้ยงด้านบนด้าน ล่าง มีขนรูปดาว สีน้ำตาลอมเหลืองอ่อนกระจายถึงแน่นบนเส้นกลางใบกระจาย ถึงเกลี้ยงบนผิวใบด้านล่างแห้งสีเขียวอ่อน ค่อนข้างมันทั้งสองด้าน เส้นใบ 5-10(6) คู่ โค้ง ค่อนข้างขนานทั้งสองด้าน เส้นใบย่อยค่อนข้างขนานด้านล่าง ก้านใบย่อยโคนบวม ก้านใบของใบด้านข้างยาวได้ถึง 1.2 เซนติเมตร ของใบปลายยาวได้ถึง 2 เซนติเมตร กิ่งเรียว เล็ก มีขนรูปดาวสีน้ำตาลอมเหลืองอ่อนหรือเกล็ดใกล้เคียงดอก ยาว 2.5 มิลลิเมตร สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อยาว 10-20 เซนติเมตร กลีบดอก 5 กลีบ รูปไข่กลับ หลอดอับเรณูยาวครึ่งหนึ่งของกลีบดอก รูปกลมแบน (กว้างมากกว่าสูง) อับเรณู 5 อัน โผล่พ้นปากหลอดเล็กน้อย ผล ยาวได้ถึง 3 เซนติเมตร กลม มีขนสีน้ำตาลอมเหลือง แก่ไม่แตก มี 1-2 เสี่ยง แต่ละเสี่ยงมี (0)1 เมล็ด หุ้มด้วยเนื้อใส รสหวานกินได้ พบในป่าโปร่ง ป่าดิบที่ต่ำและสันเขา จังหวัดภูเก็ต สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559, 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ประยงค์ป่า

Aglaia odoratissima Blume

MELIACEAE

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลางสูง 4-12(20) เมตร กิ่งใหญ่สูงชันแต่กิ่งเล็กกว่าออกตามแนวนอน เปลือกสีน้ำตาลอมครีมถึงอมแดงเข้ม เรียบหรือขรุขระหรือแตกเป็นเกล็ด เปลือกในสีส้มหรือชมพูหรือสีน้ำตาลออกแดง มักมียางใสไม่มียางขาว ใบยาว 10-30 เซนติเมตร ประกอบแบบใบย่อย 3 ใบหรือแบบขนนกยอดเดี่ยว ใบย่อย 1-3 คู่ ออกกึ่งตรงข้าม กว้าง 2-6 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 15-18 เซนติเมตร (พบน้อยกว้างได้ถึง 8 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 24 เซนติเมตร) รูปรีหรือบางที่รูปไข่ถึงรูปไข่กลับ ปลายเรียวแหลมยาว โคนกลมถึงรูปกลม เบี้ยว ใบแก่เกลี้ยง ด้านบนยกเว้นมีเกล็ดเล็กน้อยบนเส้นกลางใบ ด้านล่างมีเกล็ดรูปโล่สีน้ำตาลแดง มักปนอยู่กับขนรูปดาวสีน้ำตาลอมเหลืองอ่อน แน่นบนเส้นกลางใบและกระจายบนผิวใบด้านล่าง เส้นใบ 5-11 เส้น กิ่งอ่อนมักมีเกล็ดสีน้ำตาลอมส้มอ่อนแน่น ใบข้างมีก้านใบยาวได้ถึง 0.5-1.5 เซนติเมตร ใบปลายก้านใบยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร ก้านช่อ ใบยาว 2-7 เซนติเมตร มีเกล็ด/ขนแน่น กิ่งเล็กเรียว มีเกล็ดและขนเมื่ออ่อน ดอก ยาว 1.5-2 เซนติเมตร สีเหลืองอมครีมถึงส้มอ่อน กลมแบน (ดอกเพศผู้) หรือรูปไข่กลับ (ดอกเพศเมีย) ดอกมีกลิ่นหอมคล้ายน้ำผึ้ง หรือกลิ่นตะไคร้หอม (โดยเฉพาะดอกเพศผู้) ช่อดอกเพศผู้แตกแขนงยาว 7-35 เซนติเมตร มีดอกจำนวนมาก ช่อดอกเพศเมียออกเป็นช่อแคบไม่แตกแขนง ยาว 3.5-12 เซนติเมตร มีดอกได้ถึง 20 ดอก ก้านดอกยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาวครึ่งหนึ่งของกลีบดอก ปลายจักเกือบถึงโคน เป็นแฉกกลมแบน 5(6) แฉก เกล็ดแน่น กลีบดอก 5(6) กลีบ รูปรีถึงไข่กลับหรือกลมเกลี้ยง หลอดเกสรเพศผู้ยาวไม่ถึงครึ่งของกลีบดอก รูปถ้วย ปลายจักเป็นพู่ตัน 5 พู อับเรณู 5 อัน ติดได้ ขอบปากหลอดโผล่พ้นปากหลอดขึ้นไปที่กลางดอก ผล กว้าง 1-1.5 เซนติเมตร ยาว 1.5-2 เซนติเมตร ออกเป็นช่อยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร รูปรีหรือไข่กลับ ปลายกลม โคนเรียวแคบ มีเกล็ดรูปดาวสีส้มอมชมพูแน่น สุกสีน้ำตาลอมเหลืองถึงสีแดงอมส้ม แก่ไม่แตก มี 1(2) เสี่ยง แต่ละเสี่ยงมี 1 เมล็ด หุ้มด้วยเนื้อใสสีชมพูอมเหลืองอ่อน รสหวานกินได้ พบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำ และป่าดิบเขา สูงได้ถึง 1,100 เมตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรัง สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง: ไชยอน การ์ดเนอร์ ฟินดา ลิขิตสุนทร กองการดา ขยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ พิมพ์ครั้งที่ 1: กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2559
ภาพประกอบ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี <http://www.dnp.go.th>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

